

715-716
JULIOL-AGOST 2019 • 7,50 €

SERRA

D'OR

**ANDORRA, 600 ANYS
DE PACTISME**

Susanna Vela, M.J. Lluelles,
Joan Massa i Àlvar Valls

**Reviure el passat a través de
les fotografies del besavi**

Sílvia Muñoz d'Imbert

**La pau es va acomiadar a
Polònia. La II Guerra Mundial**

Jordi Mata

Viatge a la Lluna. 50 anys

Xavier Duran

La força de la no-violència

Jordi Sànchez

**Montserrat Mainar, esmaltadora
a prova de foc**

Aitor Quiney

Eva Piquer, enfilant paraules

Marta Nadal

Libres per a infants i adolescents

Teresa Mañà

Més sobre la «tercera Espanya»

Hilari Ragner i Suñer
Tres catalans de la tercera Espanya
 Publicacions de l'Abadia de
 Montserrat, Barcelona, 2018.

Tradicionalment s'ha parlat, en referir-nos a la Guerra Civil espanyola i els anys posteriors, de dues Espanyes, la de dretes i la d'esquerres: la que s'aixecà amb les armes el 1936 i l'altre bàndol, el republicà. L'autor d'aquest llibre recupera una idea que l'historiador Paul Preston va plasmar en el seu llibre *Les tres Espanyes del 36*. Ragner utilitza una imatge molt plàstica, que pren de l'intel·lectual Luis Romero: sobre el tall d'una navalla esmolada no hi ha res que s'aguanti i les coses se'n van cap a un costat o cap a l'altre. En aquest sentit, i aplicant la imatge a les idees, conclouríem que només es pot ser d'esquerres o de dretes, només hi hauria dos bàndols. Ragner, però, basant-se en la idea de Preston, també defensa que no hi va haver dues Espanyes, sinó tres: les que coneixem i una de tercera, que ha estat infinitament apartada, anorreada, i que és formada per personatges singulars, la majoria dels quals pacifistes de diferents estaments, classes socials i professions, que no s'identificaven amb cap bàndol i que van fer una tasca especialment intel·lectual, de difusió d'aquestes idees, però que van ser pràcticament silenciats, a més de perseguits pels dos bàndols. A partir d'aquesta idea, l'autor focalitza tres personatges de l'anomenada «tercera Espanya», pertanyents a àmbits diferents i tots tres catòlics: Carrasco i Formiguera, polític, Domènec Batet, militar, i Vidal i Barraquer, eclesiàstic. Tots tres van patir una repressió fortíssima —dos van ser afusellats i el tercer es va haver d'exiliar i morí a Itàlia. La repressió franquista no va perdonar la seva llibertat d'idees, per més catòlics que fossin. Ragner en aquest punt és força crític amb l'actuació de l'Església, que, en acabar la guerra, va donar suport al bàndol guanyador. La «tercera Espanya» la formen ciutadans d'arreu de la península Ibèrica, però va ser a Catalunya on va quallar amb més pes, i també on van haver de suportar amb més rigor la crueltat que va significar la Guerra Civil.— G.O. de L.B.